

Verslag van de Algemene Ledenvergadering op 22 november 2018

1. Opening en inleiding

Voorzitter Bert Kiffen opent de vergadering, heet iedereen van harte welkom en licht de agenda toe. Op de agenda staan een aantal huishoudelijke punten. Verder geeft Sjoerd Witjes een update over de stand van zaken bij ons pensioenfonds PME. Rian van Asten praat iedereen bij over de zorgverzekeringen voor 2019.

2. Verslag vorige vergadering

Het verslag wordt goedgekeurd.

3. Bestuursmededelingen

- **Nieuwjaarsbijeenkomst:** vrijdag 11 januari 2019
- **Algemene Ledenvergaderingen 2019:** donderdag 25 april en donderdag 21 november.
- **Oproep nieuwe bestuursleden:** Bij de uitnodiging voor deze vergadering heeft het bestuur een oproep gedaan voor nieuwe leden. Mocht u geïnteresseerd zijn, laat ons dit dan weten.
- **Zicht autoverzekering:** Er is verwarring ontstaan over de collectiviteitskorting van Océ. Deze korting blijft gewoon bestaan. Het probleem zit in het feit dat Allianz de collectiviteitskorting voor de autoverzekering heeft opgezegd. Dit betekent dat alle gepensioneerden die een autoverzekering hebben via Allianz een brief hebben ontvangen dat deze verzekering stopt en hebben een aanbod gekregen om dit over te laten gaan naar ASR. Mensen die al een autoverzekering hebben via ASR hebben geen bericht gehad, hier blijft alles bij hetzelfde.
- **Vrijwilligers voor kwetsbare ouderen in ons Ziekenhuis zijn GOUD waard. Neem dan contact op met vrijwilligers@viecuri.nl**
Via Tjebbe Smit kwam het volgende verzoek binnen. VieCuri zoekt vrijwilligers die hun steentje bij willen dragen in de zorg voor kwetsbare ouderen. Vanwege de vergrijzing en de hogere levensverwachting zijn de oudere patiënten de grootst groeiende groep binnen VieCuri. Zij hebben ook de meeste hulp nodig.
- **Op weg naar een fusie met KNVG en NVOG:** De werkgroep die alles inzake de fusie voorbereidt, komt elke 14 dagen bij elkaar. In de komende Algemene Ledenvergaderingen van KNVG en NVOG zal de missie, visie en doelstellingen van de nieuw te vormen organisatie aan de orde worden gesteld. Ook zal dan een overzicht worden gegeven van de af te wikkelen 'lastige' onderwerpen en ook hoever de werkgroep, dan wel de besturen, daarmee zijn. Dan gaat het bijvoorbeeld over de beste structuur van de nieuwe vereniging, waarbij de waarden van beide organisaties op een goede manier in elkaar worden gepast, de interne en externe communicatie, de bureauondersteuning, de huisvesting en de uiteindelijke financiering (vanuit de contributie). Op dit moment is er dus niet veel meer te melden dan dat er hard wordt gewerkt in een positieve sfeer.

4. Debatmanifestatie Pensioenen in Jaarbeurs op 19 november

Op 19 november werd in de Jaarbeurs een pensioenmanifestatie georganiseerd door 8 seniorenorganisaties. Deze vond plaats in aanwezigheid van Minister Koolmees. Tijdens deze bijeenkomst werden de toetsingscriteria gepresenteerd waaraan volgens de seniorenorganisaties een nieuw pensioenstelsel zou moeten voldoen. Deze criteria werden aan de minister aangeboden in een kader:

1. De gepensioneerden zijn voorstander van solidariteit en collectiviteit.
2. Accepteer onzekerheid, waardoor een beter pensioen mogelijk is.
3. Voer een prudent (voorzichtig) rekenrendement in.
4. Laat de afschaffing van de doorsneepremie niet ten laste komen van de gepensioneerden.
5. Aanvaard de gepensioneerden als een volwaardig gesprekspartner. Praat niet over hen, maar ook met hen.

Tijdens deze bijeenkomst werd ook het onderzoek door Motivaction toegelicht.

Het onderzoek richtte zich op de vraag wat de houding van de achterban van de seniorenorganisaties is ten aanzien van een nieuw pensioenstelsel, met name de rol die deze criteria hierin zouden moeten spelen. Daarnaast is in kaart gebracht hoe belangrijk de verschillende toetsingscriteria zijn. De hoofdvragen die gesteld zijn: Wat is een goed pensioen? Welke elementen en onderdelen kent een goed pensioen? En welke keuzes en afwegingen maakt de achterban in de samenstelling van een goed pensioen?

Uit de resultaten kwam naar voren dat handhaving van de levensstandaard voor de meeste gepensioneerden het belangrijkste is. De kans op indexatie scoorde ook hoog. (voor wie geïnteresseerd is het hele rapport: <http://www.knvg.nl/nieuwsberichten/toetsingscriteria-nieuw-pensioenstelsel-kwantitatief-onderzoek-onder-gepensioneerden-door-motivaction.aspx>)

5. Presentatie PME

Op de agenda stond vermeld dat Roos Vermeij aanwezig zou zijn in Venlo. Helaas is zij verhinderd vanwege een vergadering met het Verantwoordings Orgaan. Sjoerd Witjes neemt de honneurs waar. Aan de orde kwam o.a.:

Over PME: Bijna 1300 bedrijven en 145.000 werknemers zijn aangesloten bij PME. Bedrijven variërend van scheepswerven en automobiellindustrie tot producenten van halfgeleiders en chipmachinefabrikanten. Zo'n 165.000 gepensioneerden ontvangen elke maand een uitkering van het fonds. Waarvan 109.857 gepensioneerden met een ouderdomspensioen en 55.237 partners en wezen die een pensioenuitkering ontvangen. De gepensioneerden met een ouderdomspensioen zijn relatief jong met een gemiddelde leeftijd van 74,7 jaar. 24,1% van de gepensioneerden is 80 jaar of ouder. In 2012 is het aantal gepensioneerden bij PME flink toegenomen. Vanaf 2012 is het aantal gepensioneerden bij PME ongeveer gelijk gebleven. In 2017 was van de gepensioneerden 92% man en 8% vrouw.

Bestuur PME: Het bestuur legt verantwoording af aan het Verantwoordingsorgaan over het beleid en de uitvoering daarvan. Het verantwoordingsorgaan geeft een oordeel over het handelen van het bestuur, het door het bestuur uitgevoerde beleid en de beleidskeuzes voor de toekomst. Het adviesrecht van het verantwoordingsorgaan heeft onder meer betrekking op het beloningsbeleid van het fonds, de vorm en de inrichting van het interne toezicht, het communicatiebeleid, de aansluiting van nieuwe pensioenfondsen en de uitvoeringsovereenkomst.

Beleggingen gaan goed: Ons pensioenfonds heeft de afgelopen 5 jaar gemiddeld bijna 7% rendement per jaar gehaald. Probeer u ons dat maar eens na te doen. Over 2016 was ons rendement 10,3%, over 2017 was het 4,7%. In het derde kwartaal van 2018 werd een positief totaal rendement van 1,3% op de beleggingsportefeuille behaald. Voor deze rendementen moeten we beleggen. Een spaarrekening levert sowieso te weinig op. Maar: de economie blijft onzeker. We weten niet of we de goede rendementen ook in de toekomst zullen behalen.

Vermogen: Eind 2008 bedroeg ons vermogen een kleine 19 miljard euro (18.601). Eind 2017 was dit 46,9 miljard euro. Ondanks de ruime verdubbeling van het vermogen, heeft de groei van het vermogen de groei van de verplichtingen niet bij kunnen houden. Eind oktober 2018 was het vermogen 46,7 miljard en waren de verplichtingen euro 46,5 miljard.

We hebben meer geld dan ooit, en tegelijkertijd blijft er sprake van een dreigende verlaging.

Maar de wetgeving is veranderd en de eisen worden steeds hoger.

De levensverwachting neemt nog steeds toe. En de rentestand is weliswaar iets opgelopen, maar nog steeds ontzettend laag.

Dit heeft grote gevolgen voor onze dekkingsgraad! Het geeft aan of we, gebaseerd op de huidige rente, onze verplichtingen nu en in de verre toekomst na kunnen komen. Het is de verhouding tussen hoe veel geld we in kas hebben, en de pensioenen die we moeten uitbetalen.

De dekkingsgraad geeft aan of wij voldoende geld in kas hebben om aan al onze pensioenverplichtingen in de toekomst te voldoen. De beleidsdekkingsgraad was eind maart 2018 101 %. Voor iedere euro die we moeten uitkeren aan pensioenen hadden we iets meer dan een euro in kas. We moeten echter ook buffers hebben om tegenvallers op te vangen. De minimaal vereiste beleidsdekkingsgraad is 104,3%. De wetgever bepaalt de normen. Vanaf 1 januari 2015 moeten alle pensioenfondsen gebruik maken van de zogenaamde 'beleidsdekkingsgraad'. De beleidsdekkingsgraad wordt berekend als een gemiddelde van de laatste twaalf actuele maandelijkse dekkingsgraden. De beleidsdekkingsgraad geeft hierdoor een stabiel inzicht in de financiële situatie van het pensioenfonds.

Effect levensverwachting: 'De stijging van de levensverwachting heeft ons vanaf 2008 tot 2015 al zo'n 7% in dekkingsgraad gescheeld. In 2016 is de levensverwachting weer licht gestegen. Hierdoor daalt de dekkingsgraad verder met 0,2%.' Op 1 januari 2017 woonden in Nederland 2.225 honderdplussers, 124 meer dan een jaar geleden en ruim twee keer zoveel als twintig jaar geleden. In 2031 zullen er naar schatting 4000 zijn. Tegelijkertijd: uit CBS cijfers blijkt dat 30% van de gepensioneerden spaart van zijn pensioen.

Er zijn fondsen met een hogere dekkingsgraad!

Waarom is de dekkingsgraad zo laag?

De verplichtingen die we hebben naar u (al onze werkende en gepensioneerden) zijn hoger door:

- In de eerste plaats: we leven langer
- Dat is sneller gegaan, dan in het verleden verwacht. Daar is destijds geen premie voor betaald. Voor de jongeren wordt dit nu aangepast.
- Langer leven vinden we natuurlijk heel mooi, maar ieder jaar extra moet uit het opgebouwde vermogen worden betaald.
- Achteraf kun je zeggen dat wij –politiek, sociale partners, pensioenfondsen- teveel hebben beloofd.
- De stijging van de leeftijd heeft ons sinds vanaf 2008 al zo'n 7% in dekkingsgraad gescheeld.
- De rente waarmee we moeten rekenen is laag.
- De actuele dekkingsgraad is nu 100,5%.

Dat betekent dat we voldoende in kas hebben om alle pensioenen uit te betalen.

Toch zouden we volgens de regels moeten verlagen, omdat we volgens de regels een buffer moeten aanhouden. Wij vragen aandacht aan de politiek om niet te hoeven verlagen.

Impact / gevolg voor individuele deelnemer kan groot zijn, maar ook heel beperkt.

De **dekkingsgraad** gaat sinds eind 2016 weer de goede kant op.

De afgelopen maanden gaat het herstel langzamer dan in 2017.

Het toets moment is eind 2019. Dan moeten we boven de 104,3% staan. Wij moeten nu al voldoende geld in kas hebben om de pensioenen over de komende 60 jaar uit te kunnen betalen. Daarnaast is de lage dekkingsgraad een gevolg van de lage rente.

Ook **de rente** waarmee we rekening houden wordt door de toezichthouder bepaald; daar kunnen we op dit moment niets mee. De rente waar we nu mee moeten rekenen is ongeveer 1,55% check actuele gegevens. De laatste jaren daalt de rente. Hier zie je het effect dat het heeft op onze verplichtingen. We weten niet hoe lang dit gaat duren, we kunnen geen voorschot nemen op de toekomst.

In dekkingsgraad scheelt dit (lage rente en toegenomen levensverwachting) nu al meer dan 40%. Door de lage rente moet PME meer dan 2x zo veel geld in kas hebben om aan toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen.

Beleggingsbeleid: 50% in vastrentende waarden (obligaties, hypotheek, ...), 50% in zakelijke waarden (aandelen, vastgoed, ...). Renteafdekking is 50%
14,8% van het vermogen (€ 6,6 miljard) is belegd in Nederland, meeste van alle fondsen. PME wil de complexiteit verminderen en is kritisch op kosten. En wil maatschappelijk verantwoord beleggen (Uitsluiting ondernemingen o.b.v. betrokkenheid bij productie antipersoonsmijnen of clustermunitie, chemische wapens, witte fosfor. Ook een aantal landen zijn uitgesloten). PME investeert in betaalbare en energiezuinige huisvesting in Nederland.

De voorzitter dankt Sjoerd Witjes voor zijn heldere uitleg.

6. Financiën

We hebben te maken met een dalend aantal leden. Er overlijden meer leden dan dat er nieuwe leden bijkomen.

Gerco Wilbrink geeft een toelichting op de verwachting voor 2018 en de begroting 2019.

De verwachting voor 2018 is een overschot van Euro 900. Dit overschot zal ten gunste komen van het Reserve Bijstandsfonds. De totale reserve (Reserve Bijstandsfonds en Algemene Reserve) zal dan ultimo 2018 ca. Euro 30.460 bedragen.

De begroting voor 2019 is conform 2018 opgesteld.

Voor wat betreft de contributie voor de KNVG is rekening gehouden met een verhoging vanwege de te verwachten fusie tussen KNVG en NVOG.

Op basis van de begroting stelt de penningmeester voor de contributie voor 2019 te handhaven op Euro 7,50. De incasso van de contributie 2019 zal in de maand maart plaatsvinden.

Nogmaals doet de penningmeester een oproep voor automatische incasso.

De vergadering gaat akkoord met de begroting voor 2019 en de voorgestelde contributie voor 2019.

De presentatie is bijgevoegd als bijlage.

7. Zorgverzekering 2019

Rian van Asten van AON licht de zorgverzekering 2019 toe.

In 2018 is IAK overgenomen door AON.

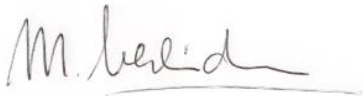
Ook voor 2019 biedt AON twee verzekeringen aan: via Avéro Achmea en via CZ.

Een zeer gedetailleerde uitleg over de zorgverzekering is te vinden in onze nieuwsbrief no. 38 van december 2018.

De voorzitter dankt Rian van Asten voor haar aanwezigheid. Na de vergadering is er de mogelijkheid persoonlijk vragen aan haar te stellen.

8. Rondvraag en sluiting

Niets meer aan de orde zijnde, sluit de voorzitter de vergadering en nodigt eenieder uit voor de borrel.

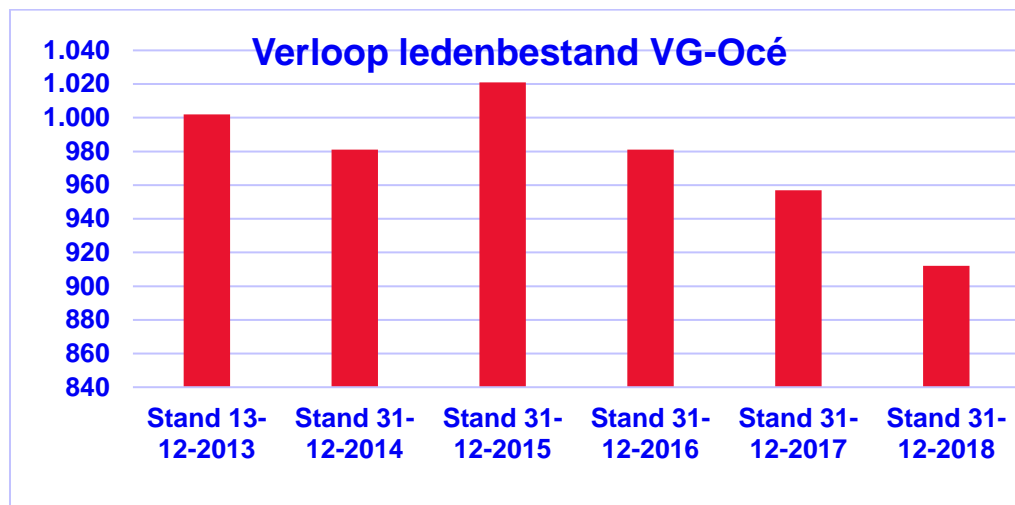

M. Verlinden
Secretaris

**De voorjaarsvergadering van de VG-Océ wordt gehouden op
donderdag 25 april 2019 in het R&D restaurant, aanvang 14.00 uur**

LET OP: we vergaderen op donderdag in plaats van woensdag

Financiën

Begin stand 01-01-2018	957
Nieuwe leden	+ 9
Nieuw gepensioneerden	+ ?
Afgemeld / afgeboekt	-31
Overleden	-23
Verwachte eindstand 31-12-2018	912

Vooruitblik 2018

	LE 2018	Budget 2018	Actueel 2017
Totaal baten	6.860	7.300	7.370
Totaal lasten	<u>5.960</u>	<u>7.300</u>	<u>6.920</u>
Overschot / (tekort)	900	0	450

Vooruitblik specificatie baten

Contributies	6.810	7.200	7.270
Rente	50	100	100
<i>Totaal baten</i>	<i>6.860</i>	<i>7.300</i>	<i>7.37</i>

Vooruitblik specificatie lasten

Contributie KNVG + VOG-PME	1.531	1.650	1.227
Drukwerk en porto	1.700	1.700	1.886
Bestuurskosten	1.200	1.350	1.935
Reiskosten	1.200	1.200	1.556
Bankkosten	300	360	299
Ledenvergaderingen/-activiteiten	-	1.000	-
Kosten website	20	40	17
Overige kosten	9	0	0
<i>Totaal lasten</i>	<i>5.960</i>	<i>7.300</i>	<i>6.920</i>

Reserves

Verwachting is dus een overschot op de begroting van ca. 900 Euro!

Dit overschot van 2018 komt ten gunste van de Reserve Bijstandsfonds (voorstel ALV april 2019)

De totale reserve (Reserve Bijstandsfond plus Algemene Reserve) bedraagt dan ultimo 2018 circa EUR 30.460

<u>Begroting 2019</u>	Budget 2019	LE 2018	Budget 2018
Baten			
Contributies	6.750	6.810	7.200
Rente	40	50	100
<i>Totaal baten</i>	<i>6.790</i>	<i>6.860</i>	<i>7.300</i>
Lasten			
Contributies KNVG + VOG-PME	1.620	1.531	1.650
Drukwerk en porto	1.380	1.700	1.700
Reiskosten	1.200	1.200	1.200
Bestuurskosten	1.200	1.200	1.350
Bankkosten	300	300	360
Ledenvergaderingen/-activiteiten	1.000	0	1.000
Kosten website	50	20	40
Overige kosten	0	9	0
<i>Totaal lasten</i>	<i>6.790</i>	<i>5.960</i>	<i>7.300</i>

Vaststelling begroting en contributie 2019

Op basis van deze cijfers blijft de totale reserve (Reserve Bijstandsfond plus Algemene Reserve) op hetzelfde niveau en bedraagt dan ultimo 2019 weer circa EUR 30.460.

Gaarne uw akkoord voor: - begroting 2019 en contributie van EUR 7,50 (= 2016, 2017 en 2018).

Inning contributie in maart 2019.

Automatische incasso

